

Sprawozdanie z kontroli przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi i upośledzonych umysłowo przebywających w Domu Pomocy Społecznej w Jordanowie przeprowadzonej w dniu 07.03.2012 r. przez sędziego Sądu Rejonowego w Świebodzinie Agnieszkę Czechowską

Przedmiotem kontroli była legalność przyjmowania i przebywania osób z zaburzeniami psychicznymi i osób upośledzonych umysłowo w Domu Pomocy Społecznej w Jordanowie oraz warunków w jakich osoby te przebywają.

Legalność tę określa ustawa z dnia 19.08.1994r. o ochronie zdrowia psychicznego/Dz.U. z 2011r. Nr 231, poz. 1375 t.j./ i rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 31.07.1995r. w sprawie szczegółowego sposobu działania w sprawach przyjęcia do domu pomocy społecznej oraz wypisania z domu pomocy społecznej osoby chorej psychicznie i upośledzonej umysłowo/Dz.U. Nr 92, poz.460 ze zm./.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.02.1995r. w sprawie kontroli przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w szpitalach psychiatrycznych i domach pomocy społecznej/Dz.U. Nr 23, poz.128/.

Uwagi ogólne

Dyrektorem Domu Pomocy Społecznej w Jordanowie jest w p. Barbara Daukszewicz – powołana na powyższe stanowisko od 28.02.2012r.

Dom Pomocy Społecznej w Jordanowie na mocy decyzji Wojewody Lubuskiego z 19.12.2008r. jest prowadzony przez Powiat Świebodziński dla osób w podeszłym wieku z liczbą miejsc rzeczywistych 82 na czas nieokreślony.

Aktualnie przebywają w Domu 73 osoby: 52 kobiety i 21 mężczyzn w wieku od:

- 41-60 lat- 3 osoby,
- 61-64 lat- 2 osoby,
- 65-74 lat- 12 osób,
- 75-79 lat- 17 osób,
- 80 lat i wyżej - 39 osób.

W Domu przebywają 2 małżeństwa.

W Domu przebywa 1 osoba urodzona w 1913 r., 1 osoba w 1919r., 2 osoby w 1922r., 5 osób w 1923 r., 1 osoba w 1924r. i 4 osoby w 1926 r., 2 osoby w 1927r., 4 osoby w 1928r. Są to kobiety i 1 mężczyzna.

W Domu nie przebywają osoby umieszczone na podstawie postanowienia Sądowego w oparciu o ustawę o ochronie zdrowia psychicznego. W domu przebywa 5 osób całkowicie ubezwłasnowolnionych; nie ma osób częściowo ubezwłasnowolnionych.

Postępowanie opiekuńcze wobec tych osób prowadzą Sądy Rejonowe w Świebodzinie, Zielonej Górze i Nowej Soli.

Do placówki pacjenci przyjmowani są na okres 6 miesięcy w celu adaptacji i na dzień kontroli była to 1 osoba (na czas określony do końca marca br.). Pozostałe osoby na ich wniosek przebywają już na stałe.

Stan kadrowy placówki

Na dzień kontroli w Domu Pomocy Społecznej w Jordanowie były zatrudnione 51 osoby tj. w przeliczeniu 49,25 etatów. Stan kadrowy przedstawiał się następująco:

- dyrektor
- 1 technik fizjoterapii,
- 1 instruktor terapii zajęciowej,
- 1 kierownik sekcji opiekuńczo- terapeutycznej;
- 2 pracowników socjalnych,
- 1 kierownik zespołu,
- 1 psycholog,
- 7 pielęgniarek (w tym 2 pielęgniarki po 0,5 etatu),
- 1 dietetyk,
- 12 opiekunów,
- 7 pokojowych,
- 12 pracowników personelu gospodarczego,
- 3 pracowników administracji (w tym 1 pracownik 0,25 etatu),
- 1 główny księgowy

Ponadto 1 raz w miesiącu obecny jest 1 lekarz psychiatra w ramach konsultacji oraz dodatkowo na każde wezwanie, a także lekarz rodzinny dwa razy w tygodniu i na każde wezwanie.

Zasady odpłatności za pobyt w placówce

Koszt miesięcznego pobytu w Domu Pomocy Społecznej w Jordanowie na dzień kontroli wynosił 2.512,71 zł miesięcznie. Koszt ten obciąża mieszkańca placówki. Z renty mieszkańca na ten cel

potrącane jest 70 %, natomiast pozostałe 30 % pozostaje z przeznaczeniem na potrzeby pacjenta.

Spośród 73 mieszkańców co do:

- 40 osób- koszt pobytu odbywa się na nowych zasadach odpłatności tj. pełna odpłatność; różnice należności po potrąceniu 70% renty dopłaca rodzina lub gmina wg miejsca zamieszkania;
- 33 osób - koszt pobytu odbywa się na starych zasadach odpłatności tzn. należna dopłata pochodzi z dotacji od Wojewody Lubuskiego. 1 osoba otrzymuje zasiłek stały – koszt pobytu 70% pokrywa właściwy Ośrodek Pomocy Społecznej, a ponadto przekazuje na potrzeby tej osoby zasiłek stały 30% tj. kwotę 133,40 zł miesięcznie.

Pieniądze należne mieszkańcowi z jego renty pozostałe po potrąceniu należności za pobyt w placówce wypłacane są do rąk samych pacjentów (lub na konto bankowe pacjenta), a w przypadku pacjentów chorych i niezdolnych do dysponowania pieniędzmi ich rodzinom. Środkami finansowymi 5 osób ubezwłasnowolnionych dysponują opiekunowie prawni. Dom nie prowadzi depozytu i nie deponuje w nim pieniędzy mieszkańców. Rozliczenie środków finansowych następuje na koniec każdego miesiąca.

Dokumentacja

Dla każdego z pacjentów placówka ma założoną teczkę osobową, która obejmuje:

- decyzje kierujące do DPS
- decyzje o odpłatności za pobyt
- decyzje o wysokości dochodów podopiecznych
- korespondencja z instytucjami
- zaświadczenia o ustanowieniu opiekuna prawnego
- wywiady środowiskowe
- orzeczenia o niepełnosprawności,
- zaświadczenie o zameldowaniu w DPS.

Dowody osobiste, legitymacje ubezpieczeniowe lub inwalidzkie pozostają do własnej dyspozycji podopiecznych.

Ponadto dla każdego mieszkańca prowadzona jest dokumentacja obejmująca indywidualny plan wsparcia tworzony i realizowany przez zespół opiekuńczo-terapeutyczny i medyczno-rehabilitacyjny.

Dokumentacja jest prowadzona prawidłowo i z odpowiednią częstotliwością.

Opieka psychologiczna i psychiatryczna oraz sprawy stosowania przymusu bezpośredniego

W placówce zatrudniony jest jeden psycholog. Opieka psychiatryczna zapewniona jest pacjentom na zasadach konsultacji przez lekarza psychiatrę zatrudnionego w szpitalu psychiatrycznym w Ciborzu. Lekarz przyjeżdża do pacjentów na każde wezwanie, ma też stały dzień konsultacji w miesiącu. W domu nie stosuje się żadnych form przymusu bezpośredniego. Pacjenci ze stwierdzoną chorobą psychiczną traktowani są na równi z innymi pacjentami. Uczestniczą w tych samych zajęciach terapeutycznych co pozostali pacjenci w miarę swych możliwości umysłowych.

Opieka psychologiczno-psychiatryczna nie budzi zastrzeżeń.

Opiekę lekarską zapewnia lekarz rodzinny, który przyjeżdża dwa razy w tygodniu (wtorki i czwartki), a ponadto na każde wezwanie. Mieszkańcy domu mają również zapewnione konsultacje specjalistyczne z lekarzami takich dziedzin jak: neurologia, okulistyka, kardiologia, onkologia, ginekologia, laryngologia, chirurgia naczyniowa i inne. Mieszkańcy na wizyty dowożeni są przez pracowników Domu własnym transportem przystosowanym, a osoby leżące za pośrednictwem ambulansu.

Przestrzeganie praw osób przebywających w Domu. Skargi i wnioski.

W czasie kontroli nie stwierdzono naruszania praw osób przebywających w Domu.

Mieszkańcy, jak również ich rodziny z problemami i zastrzeżeniami do funkcjonowania placówki mogą zwracać się bezpośrednio do dyrektora, pielęgniarki oddziałowej czy też do pracownika socjalnego; problemy są rozwiązywane na bieżąco.

Nie odnotowano skarg od mieszkańców jak i osób z zewnątrz na działanie kontrolowanej placówki. Nie było też skarg tego typu do Starosty. W czasie kontroli w bezpośrednim kontakcie sędziego z podopiecznymi, jak również w bezpośredniej rozmowie z odwiedzającymi rodzinami, znajomymi podopiecznych nie wskazywano żadnych zastrzeżeń co do bieżącej opieki, pomocy świadczonej pacjentom, funkcjonowania placówki, czy pracy personelu.

Mieszkańcy mają zapewnioną swobodę w realizowaniu swoich praktyk religijnych. Posługę kapłańską wobec mieszkańców spełnia miejscowy ksiądz, który w miesiącu odwiedza mieszkańców w tym celu (co niedzielę, I piątek miesiąca). W Domu nie funkcjonuje kaplica (jest wyodrębnione miejsce kultu religijnego) jednak mieszkańcy korzystają z bardzo blisko położonego kościoła w Jordanowie. Dojście

mają bezpośrednio z terenu placówki i jest ono bezpieczne. Dodatkowo mieszkańcy mają duchowe wsparcie ze strony kleryków z pobliskiego Seminarium Duchownego, którzy często ich odwiedzają. 1 osoba należy do Chrześcijańskiego Zboru Świadków Jehowy, jednakże ze względu na zły stan zdrowia obecnie nie wykonuje praktyk (wcześniej miała zapewnione spotkania z odwiedzającymi Świadkami Jehowy).

Warunki socjalno-bytowe

Dom Pomocy Społecznej rozlokowany jest w dwóch budynkach „nowym bloku” i „starym bloku” gdzie przebywają mieszkańcy oraz w budynku administracji i pralni.

Nowy blok jest budynkiem dwupiętrowym gdzie znajdują się stołówka, hole pełniące funkcje sal pobytu dziennego oraz ambulatorium. Mieszkańcy przebywają w pokojach 1 -, 2 - lub 3 - osobowych w większości z toaletą i umywalką. Ponadto poza kuchnią główną na każdym z pięter znajdują się kuchnie pomocnicze służące do wydawania posiłków. Ponadto w bloku tym znajdują się 3 dodatkowe przestronne łazienki dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. W budynku znajduje się mała oranżeria.

Stary blok jest budynkiem 2 piętrowym.

Na parterze znajduje się ambulatorium, łazienki, świetlica, stołówka, kawiarnia, pomieszczenia terapii zajęciowej oraz pokoje mieszkalne pacjentów 2-, 3 osobowe i łazienki przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

Na 1 piętrze znajduje się gabinet fizykoterapii, kuchnia, świetlica, pokoje mieszkalne, hole gdzie odbywa się terapia zajęciowa oraz łazienki przystosowane dla osób poruszających się na wózkach.

Na 2 piętrze znajdują się pokoje mieszkalne, hole gdzie odbywa się terapia zajęciowa, łazienki i aneksy wypoczynkowe dla mieszkańców.

Mieszkańcy domu mają dostęp do zasobów bibliotecznych.

Budynki wyposażone są w windy dla osób niepełnosprawnych.

W roku 2006 w „nowym budynku” powstały dodatkowe 3 duże łazienki dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, zainstalowano w tym budynku windę, dokonano jego ocieplenia i wykonano nową elewację.

W 2007r obudowano klatki schodowe, założono 7 hydrantów przeciwpożarowych na 7 kondygnacjach, położono kostkę brukową wokół starego budynku oraz dokonano wymiany 5 okien i drzwi w budynku nowym.

W 2008 r. dokonano wymiany 33 okien w „starym budynku”, obudowano klatki schodowe oraz doposażono pokoje mieszkalne, kuchnie i stołówki.

W 2009 r. w Domu wykonano remonty oraz dokonano zakupu wyposażenia i prac naprawczych na łączną kwotę 57.678,52 zł. (zakup

i wymiana okien, zakup mebli, odzieży oraz wyposażenia kuchni i stołówek itp.).

W 2010r. wykonano następujące remonty: wykonano przyłącze do ujęcia wodno-kanalizacyjnego, zakupiono materiały do remontów bieżących takich jak malowanie pokoi mieszkańców, wymiana płytek mrozoodpornych przy wejściu, dokonano zakupów mebli, odzieży telewizora na świetlicę pościeli itp. na łączną kwotę 27.812,74 zł.

W 2011r. dokonano zakupu pieca gazowego do budynku administracyjnego, zakupu kosiarki ogrodowej, pawilonów ogrodowych, dokonano remontu 2 pokoi, przeprowadzono malowanie 4 kotłowni, korytarza, 2 pomieszczeń w magazynie spożywczym, dokonano niezbędnych prac naprawczych na terenie ogrodu. Łącznie na remonty i powyższe zakupy wydatkowano kwotę 8.091 zł.

W przyszłości planowana jest wymiana instalacji elektrycznej. Planowane jest również pozyskanie środków z funduszy zewnętrznych. Dyrektor zorganizowała dla podopiecznych żywność z „Banku Żywności w Gorzowie Wlkp.”, co pozwoli na uzyskanie oszczędności w budżecie placówki. W celu pełnego wykorzystania miejsc, jakimi dysponuje placówka, Dyrektor planuje w ramach Domu utworzyć oddział psychiatryczny dla mężczyzn.

Mieszkańcy Domu uczestniczą w licznych zajęciach w zakresie terapii indywidualnej, imprezach wewnętrznych w ramach zajęć terapeutycznych, terapii zespołowej, muzykoterapii, pracy w pracowniach, terapii ruchem. Mieszkańcy wystawiają swoje prace stworzone w ramach terapii zajęciowej na wystawach.

Dom Pomocy Społecznej w Jordanowie współpracuje z Domem Pomocy Społecznej w Trzebiechowie oraz ze społecznością lokalną poprzez takie imprezy jak „Majówka”, „grzybobranie”, wieczory poezji, spotkania muzyczne. Dom Pomocy Społecznej utrzymuje stałą współpracę ze szkołą i przedszkolem w Jordanowie/Gościkowie a także z klerykami z seminarium. Współpracuje z Klubem Seniora w Międzyrzeczu. Mieszkańcy w ramach swoich możliwości przygotowują imprezy okolicznościowe takie jak Dzień Kobiet oraz Święta Bożego Narodzenia i Święta Wielkanocne. Dla mieszkańców organizowane są również wyjazdy do sanktuarium w Świebodzinie, wycieczki do pobliskich miejscowości, wyjazd mieszkańców do Domu Pomocy Społecznej w Toporowie na zabawę z okazji „Zakończenia Lata”.

Mieszkańcy mają do własnej dyspozycji ogródki warzywne znajdujące się na terenie placówki, w których w ramach swoich możliwości uprawiają warzywa i kwiaty na własne potrzeby. Ogródki są zadbane.

Współpraca z sądem i opiekunami

W Domu przebywa 5 osób całkowicie ubezwłasnowolnionych. Opiekunami prawnymi dla tych osób są: dla 4 osób osoby z rodziny, dla 1 osoby jest to osoba obca. Żaden z pracowników personelu nie pełni funkcji opiekuna prawnego. Opiekunowie prawni wywiązują się należycie z powierzonych im obowiązków, utrzymują kontakty z podopiecznym przez odwiedziny i kontakty telefoniczne. Współpraca sądu opiekuńczego z placówką układa się pozytywnie.

Współpraca z rodzinami pacjentów

Współpraca z rodzinami pacjentów realizuje się w formie korespondencji oraz w trakcie odwiedzin. Regulamin placówki nie przewiduje żadnych ograniczeń w tym zakresie. Dyrektor placówki ocenia pozytywnie współpracę z rodzinami mieszkańców.

Wnioski końcowe

Działalność Domu Pomocy Społecznej w Jordanowie pod względem przestrzegania praw pacjentów i zapewnienia odpowiednich warunków pobytu należy nadal uznać za bardzo dobrą.

Poziom placówki jest utrzymywany na wysokim poziomie. Życzliwość personelu i dbałość z jego strony o podopiecznych skutkuje zabezpieczeniem wszystkich potrzeb pacjentów w sferze emocjonalnej, bytowej, socjalnej, zdrowotnej, gwarantuje odpowiednie warunki do prawidłowego rozwoju społecznego.

Nie stwierdzono naruszenia przepisów regulujących działalność placówki.

Wobec powyższych ustaleń należy utrzymać dotychczasowy, bardzo wysoki poziom placówki.

Wyniki kontroli omówiono z p. dyrektorem Barbarą Daukszewicz.

Świebodzin 09.03.2012 r.

Sędzia Sądu Rejonowego
Agnieszka Czechowska

